

SPF Economie, P.M.E., Classes moyennes et Energie
Qualité et Sécurité

Service Réglementation Sécurité

Transport d'explosifs par route, par chemin de fer, par voie maritime ou par air

Vu la loi du 28 mai 1956 relative aux substances et mélanges explosibles ou susceptibles de déflagrer et aux engins qui en sont chargés ;

Vu l'arrêté royal du 23 septembre 1958 portant règlement général sur la fabrication, l'emmagasinage, la détention, le débit, le transport et l'emploi des produits explosifs, modifié par l'arrêté royal du 25 avril 2004 ;

Vu l'Accord relatif au transport international des marchandises dangereuses par route (ADR) et ses annexes A et B approuvé par la loi du 10 août 1960 et entré en vigueur le 29 juillet 1968 ;

Vu l'arrêté ministériel du 3 novembre 1958 portant reconnaissance officielle et classement des explosifs, notamment la liste visée à l'article 1er ;

Vu l'arrêté ministériel du 3 avril 2000 portant délégation au chef du Service des explosifs en vue de délivrer des autorisations de transport d'explosifs ;

Vu l'accord conditionnel général du Ministère des Communications et de l'Infrastructure (Administration de l'Aéronautique), donné le 14 février 2000 ;

Vu les arrêtés ministériels du 30 juillet 1998 et 08 novembre 2005 accordant, pour le transport d'explosifs à certains quais du port d'Anvers, une dérogation aux prescriptions de l'article 150 de l'arrêté royal du 23 septembre 1958 ;

1. Conditions générales

1.1 La permissionnaire préviendra par écrit au moins 5 jours ouvrables à l'avance :

- a) de la date exacte et de l'heure approximative de départ, le bourgmestre du lieu de départ ou d'entrée en Belgique ;
- b) de la date exacte et de l'heure approximative d'arrivée, les bourgmestres des lieux de destination et de stationnement ;
- c) de la date du départ, ainsi que de la nature exacte et des quantités et de la destination du transport, la division Sécurité de la Direction générale Qualité et Sécurité (explocontrole@economie.fgov.be) (02/277.93.46).

Pour ce qui concerne les transports vers les carrières, la nature exacte et les quantités des produits seront communiquées au moins 24 heures à l'avance à la division Sécurité de la Direction générale Qualité et Sécurité à l'adresse [mail explocontrole@economie.fgov.be](mailto:explocontrole@economie.fgov.be)

1.2 La permissionnaire reste responsable conformément aux dispositions du Code civil, des pertes, dégâts ou dommages que les transports pourraient occasionner.

1.3 Sur requête d'une des autorités désignées aux point 1.1c ci-dessus, la permissionnaire fournira à celle-ci toutes les informations nécessaires à la justification du classement UN des artifices transportés, notamment les caractéristiques techniques utilisées pour la classification par défaut des artifices repris au point 2.2.1.1.7.5 de l'ADR ou les résultats des épreuves de la série 6 du Manuel d'épreuves et de critères de l'ONU.

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Kwaliteit en Veiligheid

Dienst Reglementering Veiligheid

Vervoer van springstoffen over de weg, per spoor, over zee of door de lucht

Gelet op de wet van 28 mei 1956 betreffende de ontplofbare en voor de deflagratie vatbare stoffen en mengsels en de daarmede geladen tuigen;

Gelet op het koninklijk besluit van 23 september 1958, houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 25 april 2004;

Gelet op het Verdrag betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen over de weg (ADR) en zijn bijlagen A en B, goedgekeurd op 10 augustus 1960 en sinds 29 juli 1968 van kracht;

Gelet op het ministerieel besluit van 3 november 1958 houdende ambtelijke erkenning en indeling van de springstoffen inzonderheid op de lijst vermeld in artikel 1;

Gelet op het ministerieel besluit van 3 april 2000, waarbij de bevoegdheid tot het verlenen van vergunningen wordt overgedragen aan het Hoofd van de Dienst der Springstoffen;

Gelet op de voorwaardelijke instemming van het Ministerie van Verkeer en Infrastructuur (Bestuur van de Luchtvaart), op 14 februari 2000 gegeven;

Gelet op de Ministeriële Besluiten van 30 juli 1998 en 08 november 2005, waarbij het vervoer van springstoffen aan welbepaalde kaaien van de haven van Antwerpen, mag gebeuren in grotere hoeveelheden dan deze bepaald in art. 150 van het K.B. van 23 september 1958;

1. Algemene voorwaarden

1.1 De vergunninghouder dient schriftelijk uiterlijk 5 werkdagen vooraf kennis te geven:

- a) van de juiste datum en bij benadering van het uur van verzending aan de burgemeester van de plaats van vertrek of van invoer in België;
- b) van de juiste datum en bij benadering van het uur van aankomst aan de burgemeesters van de plaats van bestemming en van de plaatsen van oponthoud;
- c) van de datum van vertrek alsmede de juiste aard, de hoeveelheid en de bestemming van het vervoer, aan de afdeling Veiligheid van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid (explocontrole@economie.fgov.be) (02/277.83.90)

Wat het vervoer naar de groeven betreft, moeten de precieze aard en hoeveelheden van de producten minstens 24 uur op voorhand worden meegedeeld aan de afdeling Veiligheid van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid, op het mailadres explocontrole@economie.fgov.be

1.2 De vergunninghouder is overeenkomstig de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek aansprakelijk voor verlies, schade of nadeel welke door het vervoer mochten worden veroorzaakt.

1.3 Op verzoek van één van de autoriteiten vermeld in punt 1.1c hierboven, zal de vergunninghouder haar de nodige informatie verstrekken voor de verantwoording van de UN-indeling van het vervoerde vuurwerk, onder meer de technische kenmerken die gebruikt worden voor de standaardindeling van het vuurwerk opgesomd in punt 2.2.1.1.7.5 van het ADR of de resultaten van de proeven van de reeks 6 van de "UN Manual of Tests and Criteria".

1.4 Sur requête d'une des autorités désignées au point 1.1c ci-dessus, la permissionnaire fournira à celle-ci toutes les informations nécessaires à la justification du classement UN des artifices transportés, notamment le certificat d'agrément de classification et ceci selon le chapitre 5.4.1.2.1 g de l'ADR.

1.5 Le code de classification mentionné à la colonne (3b) du tableau A du chapitre 3.2 ne doit être utilisé qu'avec l'accord de l'autorité compétente d'une partie contractante à l'ADR avant le transport. L'agrément doit être délivré par écrit sous la forme d'un certificat d'agrément de classification (voir 5.4.1.2.1 g) et doit recevoir une référence unique.

1.6 La permissionnaire doit se conformer aux prescriptions de l'arrêté royal du 23 septembre 1958 portant règlement général sur les explosifs, modifié par l'arrêté royal du 14 mai 2000 et l'arrêté royal du 25 avril 2004.

2. Route

2.1 Les emballages et conditionnements des produits transportés doivent satisfaire aux prescriptions de l'annexe A de l'ADR.

2.2 Les transports doivent suivre l'itinéraire le plus court en utilisant obligatoirement, sauf en cas de nécessité, le réseau autoroutier et en évitant au maximum la traversée d'agglomération ; il est interdit d'emprunter les ouvrages d'art signalés par le panneau C24. Les itinéraires imposés pour le transport de produits dangereux seront suivis.

2.3 La permissionnaire doit se conformer aux prescriptions de l'arrêté royal du 23 septembre 1958 portant règlement général sur les explosifs, modifié par l'arrêté royal du 14 mai 2000 et l'arrêté royal du 25 avril 2004 et à celles des annexes A et B de l'ADR et plus spécialement :

a) lorsque les véhicules circulent en convoi, une distance d'au moins 50 m doit être observée entre une unité de transport et la suivante ;

b) sur chaque véhicule, les caisses ou fûts doivent être arrimés et assujettis de façon à ne pas pouvoir balloter ou tomber ;

c) si nécessaire, l'unité de transport doit faire l'objet d'un certificat spécial délivré en application du chapitre 9.1.2.1.2 de l'ADR ;

d) la masse nette totale, en kg, de matière explosive qui peut être transportée dans une unité de transport est limitée conformément aux dispositions des chapitres 7.5.5.2.1 et 7.5.5.2.2 de l'ADR et le type de véhicule doit répondre aux prescriptions des chapitres 9.2 et 9.3 ;

e) tout transport par véhicule automobile de plus de 300 kg net de substances explosives des classes A1 à A5 ou de munitions des classes B2 à B5 contenant plus de 300 kg net de substances explosives ou pyrotechniques ou d'artifices de spectacle de la classe C, groupe a, contenant plus de 300 kg net de substances pyrotechniques ou de munitions de la classe B1 contenant plus de 30 kg net de ces mêmes substances, doit être accompagné de deux personnes de 21 ans au moins, y compris le chauffeur; un de ceux-ci doit être un convoyeur agréé ;

En cas de transport en convoi composé de plus de deux véhicules, la présence d'un convoyeur n'est exigée que dans le premier et le dernier véhicule ;

f) la présence d'un convoyeur à bord d'une unité de transport chargée de moins de 30 kg (masse nette) de substances explosibles contenues dans des détonateurs ou fusées-détonateurs ou de moins de 300 kg (masse nette) de substances explosibles contenues dans les autres marchandises de la classe 1, n'est pas obligatoire en transport national, si cette unité est équipée d'un téléphone en état de marche ;

g) toute personne assumant régulièrement ou occasionnellement la conduite d'un véhicule automobile utilisé pour le transport d'explosifs, doit se conformer aux prescriptions de l'arrêté royal du 23 mars 1998 relatif au permis de conduire, concernant l'examen de l'aptitude physique et psychique à la conduite d'un véhicule à moteur ;

1.4 Op verzoek van één van de autoriteiten vermeld in punt 1.1c hierboven zal de vergunninghouder haar de nodige informatie verstrekken voor de verantwoording van de UN-indeling van het vervoerde vuurwerk, onder meer het goedkeuringscertificaat voor de classificatie en dit volgens hoofdstuk 5.4.1.2.1 g van het ADR.

1.5 De classificatiecode die in kolom (3b) van de tabel A in hoofdstuk 3.2 vermeld wordt, mag slechts gebruikt worden indien een bevoegde overheid van een Verdragspartij bij het ADR er voor het vervoer mee akkoord gaat. Het akkoord moet schriftelijk, onder de vorm van een goedkeuringscertificaat voor de classificatie, afgeleverd worden (zie 5.4.1.2.1 g) en van een unieke referentie voorzien zijn.

1.6 De vergunninghouder dient zich te gedragen naar de voorschriften van het koninklijk besluit van 23 september 1958 houdende algemeen reglement op de springstoffen, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 14 mei 2000 en het koninklijk besluit van 25 april 2004.

2. Weg

2.1 De vervoerde producten moeten verpakt en geconditioneerd zijn overeenkomstig de bepalingen van bijlage A van het ADR.

2.2 Het vervoer moet over de kortste weg geschieden en hiervoor, behalve in geval van noodzaak, de autosnelwegen gebruiken, en het door kruisen van agglomeraties zoveel mogelijk vermijden; het gebruik van openbare wegen of delen voorzien van het verkeersbord C24 is verboden. Openbare wegen of delen ervan voorzien van verkeersborden waarop de te volgen weg voor het vervoer van gevaarlijke producten is opgelegd dienen gevolgd te worden;

2.3 De vergunninghouder dient zich te gedragen naar de voorschriften van het koninklijk besluit van 23 september 1958 houdende algemeen reglement op de springstoffen, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 14 mei 2000 en het koninklijk besluit van 25 april 2004 en deze van de bijlagen A en B van het ADR en meer bepaald:

a) indien de voertuigen in konvooi rijden, moet tussen twee opeenvolgende transporteenheden een afstand van tenminste 50 m bewaard worden;

b) op elk voertuig moeten de kisten of paletten dermate vastgezet zijn dat ze niet kunnen bewegen of vallen;

c) indien nodig moet het "voertuig" (auto, sleep, aanhangwagen en oplegger) dat het transport verricht zijn goedkeuring aantonen door voorlegging van het attest zoals voorgeschreven in hoofdstuk 9.1.2.1.2. van het A.D.R.;

d) het nettogewicht ontplofbare stoffen van de lading mag de hoeveelheden vermeld in de hoofdstukken 7.5.5.2.1. en 7.5.5.2.2. van het ADR niet overschrijden en het type voertuig moet voldoen aan de voorschriften van de hoofdstukken 9.2. en 9.3;

e) ieder autovervoer van meer dan 300 kg netto springstoffen van de klassen A1 tot A5 of van munitie van de klassen B2 tot B5 waarin meer dan 300 kg netto springstoffen en/of pyrotechnische sas vervat zijn of spektakelvuurwerk van de klasse C, groep a, waarin meer dan 300 kg netto pyrotechnische sas vervat is, of van munitie van klasse B1 waarin meer dan 30 kg netto van deze zelfde stoffen vervat zijn, moet vergezeld zijn van twee personen van ten minste 21 jaar, de bestuurder inbegrepen; één van hen moet een aangenomen rijder zijn.

In geval van konvooi met meer dan twee voertuigen is de aanwezigheid van een rijder enkel noodzakelijk in het eerste en laatste voertuig;

f) bij binnenlands vervoer moet de rijder zich niet verplicht aan boord van een transporteenheid bevinden die geladen is met minder dan 30 kg (netto massa) ontplofbare stoffen vervat in slagpijpijjes of in ontstekingsbuizen met slagpijpijjes, of met minder dan 300 kg (netto massa) ontplofbare stoffen of pyrotechnische sas vervat in de andere goederen van klasse 1, indien deze eenheid uitgerust is met een bedrijfsklare telefoon;

g) ieder persoon die regelmatig of toevallig een autovoertuig voor het vervoer van springstoffen bestuurt, moet zich houden aan de voorschriften van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, betreffende het toezicht op de lichamelijke en geestelijke geschiktheid voor het besturen van motorvoertuigen;

h) les colis munis d'une étiquette de danger conforme au modèle n° 1 ne doivent pas être chargés en commun dans le même véhicule avec des colis munis d'une étiquette de danger conforme aux modèles n° 2.1, 2.2, 2.3, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 7A, 7B, 7C, 8 ou 9. Les colis munis d'une étiquette de danger conforme au modèle n° 4.1 ou 3 ne doivent pas être chargés en commun dans le même véhicule avec des colis munis d'une étiquette de danger conforme aux modèles n° 1, 1.4 (à l'exception du groupe de compatibilité S), 1.5, 1.6 ou 01.

2.4 A l'avis repris au point 1.1 ci-dessus sera joint, si nécessaire, une copie du certificat spécial délivré en application du chapitre 9.1.2.1 de l'ADR si le véhicule n'appartient pas à la permissionnaire.

3. Mer

3.1 Les explosifs doivent être arrimés dans le navire conformément aux prescriptions du code IMDG.

3.2 En complément de l'avis repris au 1.1 ci-dessus, la permissionnaire prévendra par écrit de la date et de l'heure exacte de l'arrivée, ainsi que du nom et de localisation du bateau dans le port :

a) le capitaine du port ;

b) les contrôleurs des explosifs : explocontrole@economie.fgov.be et 02/277.83.90.

3.3 Les explosifs en quantités plus importantes que celles fixées par l'article 150 doivent, durant leur séjour dans le port, être gardés par deux personnes dont l'une doit être un convoyeur agréé.

3.4 Dès que le chargement est terminé, le navire doit, sans pouvoir s'arrimer à un autre quai, prendre la mer.

3.5 Les explosifs doivent être arrimés dans le navire conformément aux prescriptions du règlement général sur les explosifs, et spécialement celles de l'article 151.

4. Air

4.1 Les emballage et conditionnement des produits transportés doivent satisfaire aux prescriptions des Instructions techniques pour la sécurité du transport aérien des marchandises dangereuses approuvées, publiées et amendées conformément aux procédures du Conseil de l'Organisation de l'aviation civile internationale (O.A.C.I.).

4.2 La permissionnaire veille à ce qu'il soit toujours possible de réaliser immédiatement le transbordement de l'envoi à bord, suivant le cas, soit de l'avion, soit du véhicule routier.

4.3 Par dérogation aux dispositions de l'article 86 de l'arrêté royal du 23 septembre 1958, le transbordement de nuit est autorisé pour autant que l'espace de travail soit éclairé de manière telle qu'il ne présente pas plus de danger d'accident pour les personnes ni plus de risques d'actes malveillants que le travail diurne.

4.4 En complément de l'avis repris au 1.1 ci-dessus, la permissionnaire prévient par écrit au moins 24 h à l'avance de la date exacte et de l'heure approximative de l'arrivée ou du départ, le commandant de l'aéroport ainsi que le bourgmestre de la commune où se situe celui-ci ;

4.5 Pour chaque envoi de produits qui sont **autorisés** pour le transport aérien par l'Organisation de l'aviation civile internationale (OACI), le transporteur concerné doit être en possession d'une autorisation pour le transport aérien de matières dangereuses délivrée par la Direction générale Transport aérien. Celle-ci doit être demandée à la Direction générale Transport aérien (BCAA.dangerousgoods@mobiliteit.fgov.be).

4.6 Pour chaque envoi de produits qui sont **interdits** pour le transport aérien par l'Organisation de l'aviation civile internationale (OACI), une exemption peut être obtenue. Le transporteur concerné doit, au moins 10 jours

h) colli die voorzien zijn van een etiket van model 1 mogen niet in één en hetzelfde voertuig samengeladen worden met colli die voorzien zijn van een etiket van model 2.1, 2.2, 2.3, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 7A, 7B, 7C, 8 of 9. Colli die voorzien zijn van een etiket van model 4.1 of 3 mogen niet in één en hetzelfde voertuig samengeladen worden met colli die voorzien zijn van een etiket van model 1, 1.4 (behalve compatibiliteitsgroep S), 1.5, 1.6 of 01.

2.4 Bij de melding, uiteengezet in paragraaf 1.1 hierboven, moet tevens een afschrift worden gevoegd van het speciaal keuringsdocument zoals voorgeschreven in hoofdstuk 9.1.2.1 van het ADR als het transportmiddel niet toebehoort aan de vergunninghouder.

3. Schip

3.1 De springstoffen dienen gestouwd te zijn volgens de voorschriften opgelegd door de IMDG code.

3.2 In aanvulling op de melding uiteengezet in 1.1 hierboven, dient de vergunninghouder schriftelijk kennis te geven van de juiste datum en uur van aankomst, alsmede de naam en de plaats die het schip in de haven zal innemen meedelen aan:

a) de havenkapitein;

b) de controleurs der springstoffen: explocontrole@economie.fgov.be en 02/277.83.90.

3.3 Hoeveelheden springstoffen groter dan deze bepaald in artikel 150 moeten gedurende de volledige tijd van het verblijf in de haven worden bewaakt door 2 personen waarvan er één een aangenomen begeleider zal zijn.

3.4 Na het beëindigen van de belading moet het schip zonder oponthoud en zonder aan te leggen aan een andere kaai, zee kiezen.

3.5 De springstoffen dienen gestouwd te zijn volgens de voorschriften opgelegd door het Algemeen reglement op de springstoffen inzonderheid de bepalingen van art. 151.

4. Lucht

4.1 De verpakking en conditionering van de vervoerde producten moeten voldoen aan de voorschriften van de technische instructies voor de veiligheid van het luchtvervoer van gevaarlijke goederen goedgekeurd, bekendgemaakt en gewijzigd overeenkomstig de door de Raad van de Internationale Burgerlijke Luchtvaartorganisatie (ICAO) opgestelde procedure.

4.2 De vergunninghouder zorgt ervoor dat het overladen van de verzending aan boord altijd onmiddellijk kan plaatsvinden, al naar gelang het geval, vanuit het vliegtuig of vanuit het autovoertuig.

4.3 In afwijking van de bepalingen van artikel 86 van het koninklijk besluit van 23 september 1958, wordt het overladen 's nachts toegestaan op voorwaarde dat de arbeidsruimte verlicht is derwijze dat deze verhandeling geen groter gevaar voor ongevallen aan personen noch een groter risico voor kwaad opzet oplevert dan overdag.

4.4 In aanvulling op de melding uiteengezet in 1.1 hierboven, dient de vergunninghouder schriftelijk uiterlijk 24 uur vooraf, kennis te geven van de juiste datum en bij benadering van het uur van aankomst of vertrek, aan de commandant van de luchthaven alsook aan de burgemeester van de gemeente waar zich de luchthaven bevindt;

4.5 Voor iedere verzending van producten, die door de Internationale Burgerlijke Luchtvaartorganisatie (ICAO) **toegelaten** zijn voor luchttransport, moet de betrokken luchtvaartmaatschappij een machtiging hebben voor het luchtvervoer van gevaarlijke goederen uitgereikt door het Directoraat-generaal Luchtvaart. Een dergelijke machtiging kan aangevraagd worden bij het Directoraat-generaal Luchtvaart (BCAA.dangerousgoods@mobiliteit.fgov.be).

4.6 Voor iedere verzending van producten, die door de Internationale Burgerlijke Luchtvaartorganisatie (ICAO) **verboden** zijn voor luchttransport, kan een afwijking aangevraagd worden. De betrokken luchtvaartmaatschappij

ouvrables à l'avance, demander cette exemption à la Direction générale Transport aérien (BCAA.dangerousgoods@mobiliteit.fgov.be). Dans le cas où cette exemption est accordée, la Direction générale Transport aérien peut indiquer des conditions spéciales d'embarquement et de navigation aérienne applicable à l'envoi.

4.7 La permissionnaire tient un inventaire des transports effectués, avec indication de la date, de l'endroit, ainsi que du type et de la quantité des produits en cause.

5. Fer

5.1 L'emballage et le conditionnement des produits transportés doivent satisfaire aux prescriptions du R.I.D.

5.2 En complément de l'avis repris au 1.1 ci-dessus, la permissionnaire prévient par écrit au moins 5 jours ouvrables à l'avance de la date exacte et de l'heure approximative de l'arrivée ou du départ, de l'importance du transport, de la gare de départ ou d'entrée en Belgique et de la gare de destination ou de sortie de Belgique, le Service de Sécurité et d'Interopérabilité des Chemins de Fer (nsa@mobiliteit.fgov.be).

dient ten minste 10 werkdagen op voorhand deze afwijking aan te vragen bij het Directoraat-generaal Luchtvaart (BCAA.dangerousgoods@mobiliteit.fgov.be). In geval deze afwijking wordt toegestaan kan het Directoraat-generaal Luchtvaart speciale laad- en navigatievoorschriften opleggen die op de verzending van toepassing zijn.

4.7 De vergunninghouder moet een inventaris van de transporten bijhouden, met vermelding van de datum, de plaats, de aard en de hoeveelheid van de verzonden producten.

5. Spoor

5.1 De verpakking en conditionering van de vervoerde producten moeten voldoen aan de bepalingen van het RID.

5.2 In aanvulling op de melding uiteengezet in 1.1 hierboven, dient de vergunninghouder schriftelijk uiterlijk 5 werkdagen vooraf, kennis te geven van de juiste datum en bij benadering van het uur van aankomst of vertrek, de belangrijkheid van het vervoer, van het station van vertrek of van invoer in België en van het station van bestemming of van uitvoer, de Dienst Veiligheid en Interoperabiliteit der Spoorwegen (nsa@mobiliteit.fgov.be).